

מחשבת קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן
SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

מנחות דף נא

עניין: כהן גדול שמת

אבני נזר יו"ד סי' שיב

(זו) ובזה נראה לפרש מה שכתב"ג בן כה"ג לר"ך משיחה. דהנה בסוף פ' וילך הקהילו אלי פירש"י ולא תקעו היום בחצוצרות להקהיל את הקהל לקיים ואין שלטון ביום המות. וכן בחחילת פ' וילך מלמד שנסתמו ממנו מעיינות החכמה. וע"כ כשמת המלך ירש ממנו הכה המלוכה שהלך אז ממנו. אבל כהן גדול אימת צירושלמי פ' בתרא דהוריות [יא:] [הוצא ברמב"ם ובכ"מ סוף פ"א מה' סנהדרין] כה"ג שחטא מלקין אותו ואין מעבירין אותו מגדולתו. אמר ר' מנא כתיב כי נזר שמן משחת אלקיו עליו כביכול אני בקדושי ואהרן בקדושתו. וע"כ אף לאחר שמת לא פסק ממנו כלל קדושת כהונתו. דהוקש להקב"ה שקדושתו נצחית. ואולי הוא מקריב קרבנות במזבח של מעלה כמו שנבאר בס' שלשלת הקבלה על רבינו אלי' הכהן. וע"כ אי אפשר שירש קדושת כהונתו מאביו. כי לא נפרד מאביו כלל. וא"ת כמו ואצלתי מן הרוח כמדליק מנר ונר עצמו אינו חסר. הנה כל אצילות הוא הארה נמוכה מהאור שנאלל ממנו. ע"כ לר"ך משיחה חדש:

(יו) ויש להוסיף בה דברים. דאימת במנחות (נ"א:) כה"ג שמת ולא מינו כהן אחר תחתיו החביתין קריבין משל יורשין. והרמב"ם פ"ג מה' תמידין ומוספין [הכ"ב] כתב שמקריבין עבור כפרתו. הנה שנחשב כ"ג גם בעוה"ז כל זמן שלא מינו כהן אחר תחתיו. ואין תאמר שירש הכהונה מאביו. דכל זמן שלא משחו את הבן הרי עדיין הוא עצמו כהן. שהרי קריבין החביתין מנכסיו. וירושא לא שייך אלא במקום שלולי היורשין לא הי' של המוריש והי' הפקר כמו נכסי הגר. אבל כהונה כל זמן שלא נמשח אס לא ירש הרי הכהונה עדיין של אביו. רק אס ירלו למנות כהן אחר ואז חפסוק הכהונה בעוה"ז מאביו. שוב צריכין למנות את בנו כמו בכל ירושה. וממשנה זו דחביתין קריבין משל יורשין נמי ראי' למ"ש לעיל דכ"ג אינו נפסק כה כהונתו בשעה שמת. ואינו דומה למלך. וכל זה מדברי ירושלמי הנ"ל כביכול אני בקדושי ואהרן בקדושתו:

ירושלמי ר"ה פ"א ה"א

מזבח. ר' חונא אמר כל אותן ששה חדשים שהיה דוד בורח מפני אבשלום בנו בשעירה היה מתכפר כהדיוט. אמר ר'

ירושלמי הוריות פ"ג ה"א

מביא פר' והנשיא כהדיוט: גמ' כהן כהן משיח שחטא וכו' כהן משיח שעבר ממושיחותו וכו': אמר ר' לעזר י"בהן גדול שחטא מלקין אותו ואין מעבירין אותו מגדולתו. אמר ר' מנא כתיב כי נזר שמן משחת אלהיו עליו אני ה' כביכול מה אני בגדולתי אף אהרן בגדולתו. אמר ר' אבון קדוש

רמב"ם פ"ג מתמידין ומוספין

והיכן שורפין אותן בעזרה: כב מת כהן גדול בשחרית אחר שהקריב חצי העשרון ולא מינו כהן אחר מביאין היורשין עשרון שלם עבור כפרתו ועושין אותו חביתין ושלימה היתה קריבה. מת כהן גדול קודם שיקריבו

מקדש דוד סי' ל

ב) ובהחביתין שכ"ג מקריב בכל יום להמשחו אפילו מת כ"ג

ג"כ קריבה ואיכא פלוגתא במנחות (נ"א ע"ב) איכא למ"ד דקריבה משל יצור ואיכא למ"ד דקריבה משל יורשין והרמב"ם ז"ל פ"ג מהל' תמידין הכ"ב פסק דקריבה משל יורשין (ו) וכתב דהיורשין מביאין עבור כפרתו היינו שהקרבן עבור כ"ג המת וכ"כ הרגמ"ה ז"ל מנחות (נ"ב). על הא דאמרינן שס כפר העלם דבר ש"ל ושעירי עכו"ם דמתחילה מגבין להם ולא חיישין לפשיעה ובחביתין חיישין לפשיעת היורשין ואמרינן שס בגמרא כי קא חייש ר"ש לפשיעה הנ"מ במלמא דל"ל כפרה בגוה במילתא דל"ל כפרה בגוה לא חייש וכתב הרגמ"ה ז"ל שם דבחביתין ל"ל להיורשין כפרה בגוה דאס היו היורשין מביאין בעבורו היו מביאין (ו) ולא בעבור עצמן ע"ש יש לעיין איך שייך חיוב על הכ"ג לאחר מיתה וז"ל דכשמיינהו לכ"ג מתחייב בחביתין עד שימנו כ"ג אחר ואין זה עליו חובה חדשה בכל יום ונשתעצדו נכסיו לכל הזמן א"כ אפשר לבוא לאח"מ וכמו האשה שהציאה חטאתה ומתה דיציאו יורשין עולתה אי שעבודה לאורייתא בקידושין (י"ג:) והכא אפילו שעבודה לאו לאורייתא איכא קרא דהתורה שעבדה את היורשים אך החובה היא שהכ"ג נתחייב בחייו:

